

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 19 października 2011 r.

**Pan
Piotr Głowski
Prezydent Miasta Piły**

LPO-4101-21-02/2011
P/11/134

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Urzędzie Miasta Piły („Urząd”), kontrolę w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Zdaniem NIK, w obowiązującym Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, zadania dla Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie sformułowane są zbyt ogólnie, np.: „ochrony środowiska i przyrody, w tym gospodarki odpadami”, czy „zapewnienie należytego stanu sanitarnego, czystości i porządku na terenach gminnych”, co stwarza ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Zarządzeniem Nr 16/10 Kierownika Urzędu Miasta Piły z dnia 12 listopada 2010 r. wprowadzone zostały uregulowania dotyczące kontroli zarządczej. Zgodnie § 6 ww. zarządzenia w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania systemu kontroli zarządczej powinien zostać wyznaczony koordynator, którego ustanowiono dopiero w dniu 8 września 2011 r. Realizacja nałożonych na Wydział GKM i pracowników obowiązków i zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku, nie była objęta w badanym okresie kontrolą zarządczą. Również wyodrębnione w strukturze organizacyjnej Urzędu, Biuro Audytu i Kontroli nie przeprowadziło w ww. Wydziale kontroli instytucjonalnej. W ocenie NIK,

¹Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701, ze zm.

brak kontroli zarządczej mógł przyczynić się do powstania nieprawidłowości i uchybień przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

NIK zwraca uwagę, że doszło do przekroczenia o ponad pięć miesięcy terminu uchwalenia przez Radę Miasta Piły „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Piła”, dalej „Regulamin”, o jakim mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², (do dnia 13 stycznia 2006 r.) określonym w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw³. Uchwała Nr L/597/06 w sprawie przyjęcia ww. Regulaminu została podjęta w dniu 27 czerwca 2006 r.

NIK zwraca uwagę, że zakres przedmiotowy regulacji ujętej przez Radę Miasta w tym Regulaminie, istotnie przekracza zakres delegacji ustawowej wyznaczony w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach np. przez wskazanie konkretnego składowiska odpadów lub zobowiązanie właścicieli nieruchomości do usuwania sopli i nawisów śniegu z dachów – co NIK ocenia negatywnie. Zdaniem NIK, wskazany w art. 4 ust. 2 ww. ustawy katalog kompetencji ma charakter zamknięty, co oznacza, że w „Regulaminie czystości ...”, winny być określone kwestie, które mieszczą się w tym zakresie.

2. NIK ocenia pozytywnie prowadzenie ewidencji zawartych umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z tej ustawy.

Natomiast NIK ocenia negatywnie niepodjęcie przez Urząd działań wobec przedsiębiorcy, który nie sporządzał i nie przedkładał informacji dotyczącej masy poszczególnych rodzajów odebranych segregowanych odpadów komunalnych, w terminie do końca I kwartału za poprzedni rok kalendarzowy, zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku zaniechania ww. działań, przedłożone Radzie Miasta i zarządowi powiatu sprawozdanie z realizacji gospodarki odpadami w latach 2009-2010 było nierzetelne, bowiem zawierało niepełne dane o zebranych z terenu gminy segregowanych odpadach (szkło, szkło opakowaniowe, tworzywa sztuczne).

Zastrzeżenia NIK budzi fakt niskiej efektywności działań w zakresie identyfikacji i likwidacji dzikich wysypisk. Wzrosła ich liczba z 13 w 2009 r. do 28 w I połowie 2011 r., przy jednoczesnym spadku liczby nałożonych mandatów z 15 w 2009 r. do 5 w I połowie 2011 r. oraz kwotach nałożonych mandatów, odpowiednio z 1,6 tys. zł do 0,2 tys. zł. Dodać należy, że koszt likwidacji tych wysypisk za półrocze 2011 r. wyniósł 13,8 tys. zł.

3. NIK ocenia pozytywnie stan utrzymania porządku i czystości w miejscach publicznych oraz wyposażenia tych miejsc w urządzenia do zbierania odpadów, stwierdzając jednocześnie brak pełnego pokrycia potrzeb w urządzenia do gromadzenia odpadów. Potrzeby w tym zakresie zostały pokryte w: 84,1% w 2009 r., 84,9% w 2010 r., a w 2011 r. (za półrocze) w 74%.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1458, ze zm.

Zastrzeżenia NIK budził fakt nierzetelnego sprawdzenia wymogów określonych w części III SIWZ, przed zawarciem umowy w dniu 14 grudnia 2009 r. na wykonanie zadania pn. Prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Pile-Gładyszewo, zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok zwierząt oraz ochrona przed bezdomnymi zwierzętami na terenie miasta Piły, dotyczących przedłożenia przez wykonawcę przedmiotu zamówienia, zezwolenia na transport zwłok zwierzęcych lub umowy zawartej z firmą, która takie zezwolenie posiada. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o odpadach, na prowadzenie zbierania i transport odpadów, przedsiębiorca musi posiadać ważne zezwolenie, którego brak było w aktach sprawy. Na podstawie tej umowy, Urząd wypłacał przedsiębiorcy ryczałt za usuwanie zwłok zwierzęcych w kwocie 800 zł miesięcznie. Łącznie w badanym okresie wypłacono kwotę 21,2 tys. zł.

4. NIK negatywnie ocenia zawężenie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta tylko do jednego rodzaju zwierząt domowych tj. psów, co powoduje, że nałożone obowiązki m.in. sprzątania odchodów nie dotyczą osób utrzymujących inne zwierzęta domowe.

Na pozytywną ocenę zasługuje natomiast podejmowanie przez Urząd działań edukacyjnych mających na celu zapewnienie czystości i porządku oraz przeciwdziałanie zanieczyszczaniu miejsc publicznych.

Według stanu na koniec I półrocza 2011 r. na terenie gminy było 18 placów zabaw, w tym 12, na których znajdowały się piaskownice. Na podstawie oględzin sześciu wybranych losowo placów zabaw NIK ocenia pozytywnie stan utrzymania porządku i czystości tych placów, za wyjątkiem dwóch placów zabaw przy ul. Komuny Paryskiej i ul. Sikorskiego (w sąsiedztwie wiat śmietnikowych, przy pojemnikach do selektywnej zbiórki odpadów), które były zanieczyszczone (m.in. niedopałkami papierosów, papierami, patykami po lodach). W wyniku oględzin stwierdzono również, że stan placów, w tym piaskownic nie stwarzał zagrożeń dla użytkowników. Dwa z tych placów posiadały ogrodzenia, a jeden otoczony był żywopłotem niegwarantującym odpowiedniej ochrony przed dostępem zwierząt domowych i bezdomnych.

5. Na negatywną ocenę zasługuje brak na terenie Miasta Piły szaletów publicznych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. NIK pozytywnie ocenia natomiast wykonywanie przez Urząd obowiązków związanych z utrzymaniem i eksploatacją szaletów publicznych już istniejących. Stwierdzono jednak, że Urząd nie posiadał zgody właściwego terenowo państwowego inspektora sanitarnego na usytuowanie w miejscach publicznych pięciu przenośnych kabin sanitarnych.

Ustalenia kontroli NIK, dają podstawę do pozytywnej oceny wywiązywania się Urzędu z obowiązków w zakresie deratyzacji terenu Miasta Piły. Akcje deratyzacji przeprowadzone zostały terminowo i w pełnym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1) egzekwowanie od podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu miasta, składania informacji, o której mowa w art. 9a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

2) zwiększenie nadzoru nad wykonywaniem przez przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,

- 3) likwidowanie dzikich wysypisk,
- 4) zabezpieczenie placów zabaw przed dostępem zwierząt domowych i bezdomnych,
- 5) podjęcie działań w kierunku stworzenia osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z szaletów publicznych,
- 6) wyegzekwowanie od przedsiębiorcy zajmującego się zbieraniem i transportem zwłok zwierzęcych z terenu miasta zezwolenia (lub stosownej umowy) na działalność stanowiącą przedmiot udzielonego mu zamówienia.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgaszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.